

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

Aquest número 10 cèntims de pesseta per tot Espanya

Fora d' Espanya fixarán lo preu los CORRESPONSALS

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de BARCELONA cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50 Cuba y Puerto-Rico. 2.—Estranger, 2'50.

UN BOTÓ PER MOSTRA

ESTÈM atravesant una època de angustias, apuros y sacrificis: las cargas del Estat aumentan en proporcions aterradoras; y en la necessitat de reunir recursos, s'apela á tots los medis. Lo govern per cada duro que ansia obtenir, no vacila en empenyar rendas é ingressos per valor de cent. Com los fills de familia calaveras, suscriu pagarés compromententse á pagar lo cent per hù, tant bon punt obtingui la esperada herencia. Los jueus de la banca troban avuy sa millor vinya en lo camp perdut de la desventurada Espanya.

De tributs, contribucions é impostos ja no poden posarse'n mes. La propietat está mitj ofegada: la producció y 'l treball en totas sas esferas y manifestacions se troban acogotats per la codicia del govern y per la negra miseria que va extenentse pel país com la fosca de la nit, quan lo sol se 'n va á la posta.

Y en mitj de aquesta situació desesperada, se votan uns pressupostos, per medi dels quals, mentres se castiga despiadadament al propietari y al treballador, l'únic benefici que s'estableix redunda en profit exclusiu de capellans y frares.

Sabut es qu' existeix la contribució dels *drets reals*, que grava en mes ó menos proporció la transmissió de las herencias. Quan en una familia s' experimenta la pèrdua de un individu que posseheixi alguna cosa, per poch que siga, se presenta sempre l' Estat, y se 'n emporta una part del patrimoni del difunt, mes ó menos crescuda, segons siga mes ó menos llunyá lo grau de parentiu del mort ab los seus hereus y successors. Aquest es lo *pésam* que dona l' Estat als que tenen la desgracia de veure morir á algú dels seus.

Donchs bé, ni un sol diputat ha tingut l' idea de demanar l' exenció de aquest impost tan gravós com inoportú sisquiera respecte á unas herencias tan sagradas com las directas, ó sigan las que 'ls pares trasmeten á

sos fills; y en cambi tots los representants del país han fet los ulls grossos, deixant passar com la cosa mes natural del mon, la rebaixa considerable introduhida en los drets que venían satisfent las herencias y legats pera fins espirituals.

Lo que 'l testador deixava pera bé de la seva ánima; lo que tal vegada en l' últim tránsit de sa malaltia, sabia arrencarli un confés hábil, fins ara havia vingut satisfent al Estat uns drets de transmissió que solían oscilar entre 'l 8 y 'l 12 per cent. Donchs, segons lo prescrit en los pressupostos de 'n Navarro Reverter, los drets relatius á las herencias y legats pera fins espirituals, deurán satisfet en lo successiu la infima tassa del hu per cent.

Desde 12 baixan á 1 de una gambada. Un pas mes y no pagarán res enterament.

Com á sintoma dels temps que atravesém, cal fixarse de una manera especial en aquest fet eloquentíssim.

Tenim un govern que no sab per quin cantó girarse en busca de recursos; un govern que castiga despiadadament la butxaca dels seus administrats; un govern que per sortir de compromisos, no repara en estroncar las fonts de la riquesa pública y privada... y aquest govern, que no guarda consideracions á ningú, únicament quan se tracta de las herencias y legats que se 'n emportan el clero y las comunitats religiosas ab las sevas mans netas ó ab las sevas mans brutas, se mostra rumbós y espléndit, rebaixant fins á una xifra irrisoria 'ls drets de transmissió que fins ara venia percibint.

¿Qué vol dir tanta generositat? No 's necessita pecar de maliciosos per descubrir clarament ahont radican los móvils de la mateixa.

Hi ha alguna cosa en lo govern d' Espanya, que ha de alarmar profundament á tots los homes amants de la llibertat y del progrés: alguna cosa que té mes importancia que 'l vil metall, tan codiciat per la gent que vesteix hábit y sotana: aquesta cosa es la influencia clerical, infiltrada, tal volta com may s' havia vist, en la vida de la nació.

No governan, no, 'ls homes civils, ni governan tampoch los militars. D. Anton, D. Práxedes, l' ex-héroe

de Sagunto, totas las primeras figuras de la restauració monárquica, son los agents dócils de un poder ocult y omnipotent, duenyo absolut d' Espanya y dels espanyols. Simples fantotxes de una farsa inaguantable, si 's mouhen, es sols perque hi ha una ma oculta que 'ls posa en moviment. Una de dos: ó resignarse á ballar, seguint l' impuls de aquesta ma amagada, ó deixarse tancar á la capsa.

Y aixó últim, may, mentres visquin. Son massa cupiscentos y posan la seva passió de poder al servey del clericalisme.

Per aixó lo mateix durant lo mando dels conservadors que durant lo govern dels lliberals de la monarquia, s' ha anat desencadenant sobre Espanya la mes escandalosa de las reaccions ultramontanas.

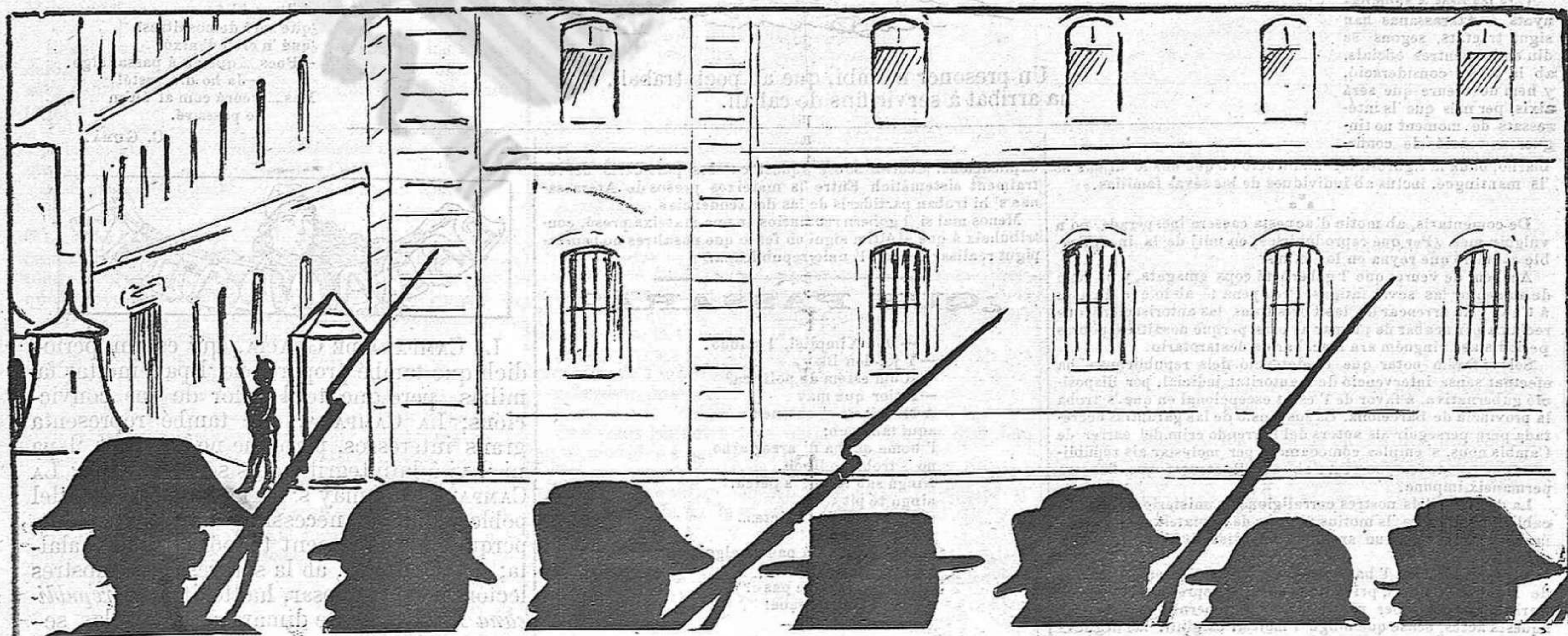
A pesar de las prescripcions del Concordat del any 51 que suprimia vuyt diócessis, establíntse'n algunas de novas, las novas han quedat subsistents, y de las vuit suprimidas, ja n' hi ha quatre de restablertas, ó sigan las de Solsona, Ciudad-Rodrigo, Barbastro y Tenerife, mentres se prepara tal vegada l' restabliment de las quatre restants.

A pesar de que tots los funcionarios que percibeixen sou del Estat deuen subjectarse á la presentació de nóminas degudament justificadas, lo pressupost de culto y clero se reparteix al bon tún tún, sent en gran número las plassas suposadas que no passen revista de present.

A pesar de que las ordres religiosas están suprimidas per la ley de 29 de Juliol de 1837, confirmada pel Concordat, suportém una invassió de frares y monjas de tots colors, que monopolisan la direcció de las ánimas y l' explotació dels cossos, l' ensenyansa... y hasta la política, enriquintse y engreixantse á ulls vistos, mentres la nació s' empobreix y pert las carns y 'l vigor, fonentse com una candela cap per avall.

A pesar de que 'ls Jesuitas constituíexen una associació ilícita, expulsada d' Espanya per un rescripte del católich rey Carlos III, los Loyolas forman una tupida xarxa que tot ho arrambla, extenentse sa influencia perniciosa á totas las esferas de la vida de la nació, y no

¿.....?.....?

¡Zitto... silenzio... che passa la ronda!...

parantse en escrúpuls, sempre que 's tracta d' augmentar son poder y sas riquesas.

Mentres los casinyots dels pobres s' esquarteran y 's derrumban, ells aixecan suntuosos edificis, segurs paranyans de sos grassos negocis. Mentres las terras dels infelissos permaneixen esquilmadas, no donant fruyt ni pera pagar las contribucions, en la seva vinya tot l' any s' hi fa la gran cullita.

Lo seu programa s' está realisant sense dificultats ni obstacles, ab l' ajuda y la cooperació activa de tots los poders del Estat.

Si no se 'ls tallan las alas, y per ara, no hi ha ningú que ho intenti, dintre de poch podrán gaudirse de haverse sortit ab la seva. A sa manera, tots los espanyols estarem regenerats.

Ens haurán enviat al cel en cos y ánima.

P. K.

CASSERA DE REPUBLICANS

Lo dia 15 d' agost va cessar lo período de la veda, y 'l 18 va efectuarse á Barcelona y en algunas poblacions de la provincia una gran cassera de republicans.

En menos de dos horas estigué donat lo cop, sense soroll, sense estrépit quan la ciutat dormia descausada; quan los mateixos individus perseguits més desprevintuts estavan, cada hū á casa seva, sense pensar ni remotament que 'l telegrafo havia estat funcionant tot lo dia entre Madrid y Barcelona, y que tot lo vespre la guardia-civil s' havia estat preparant per assegurar l' éxit de la batuda.

Aquesta, inaugurada ab la detenció del Sr. Estevanez, que acabava de saltar del tren, se realisá ab tota felicitat. Los exdiputats á Corts Srs. Lostau y Vallés y Ribot sigueren presos en sos respectius domicilis. En la mateixa forma eran detinguts los Srs. Ardit, Closas, Cortés, Boronat, Corominas y Gili. Aquest últim, avuy ja en llibertat, signé pres en lo precís moment en que la seva senyora donava un ciutadà á la patria. Tots foren conduhits á Atarassanas. Lo Sr. Bau quedá detingut á casa seva, á causa d' estar malalt y guardant llit.

Simultáneament eran detinguts á Sans los Srs. Parés, Borrás y Benaiges; á Gracia, 'l tinent d' alcalde Sr. Roura; á las Corts de Sarriá 'l Sr. Llonch; á Mataró 'ls Srs. Viñas, Grau y Franquesa; á Molins de Rey lo Sr. Bonsoms, y á Martorell el senyor Martí, Xich de las Barraquetas.

En Palet de Rubí també havia de ser pres; ell mateix, quan la guardia-civil després de rodejar la casa trucava á la porta, sortí per la finestra dihent:—Ja baixo.—Y al veure que tardava massa, 'ls guardia-civils entraren en son domicili y ja no li trobaren. L' aucell havia volat.

Tots los presos acompanyats á Atarassanas han sigut tractats, segons se diu en los centres oficials, ab la major consideració, y hem de creure que será aixís, per més que 'ls interessats de moment no tingueren ocasió de confirmarho, dada la rigurosa comunicació en que fins lo dijous se 'ls mantingué, inclús ab individus de las sevas familias.

De comentarís, ab motiu d' aquesta cassera inesperada, no 'n vulguin més. ¿Per qué reproduhirlos, en mitj de la inexplicable confusió que reyna en los ánims?

Acabém de veure que 'l govern té cops amagats, y no hem de augmentar las sevas fatigas. Prou pena té ab lo que li passa á Cuba y ab arrencar de las Corts todas las autorizacions que reclama per acabar de plomar al país, perque nosaltres, pobres periodistas, vinguém ara á acabar de destarotarlo.

Sols si farem notar que la detenció dels republicans s' ha efectuat sense intervenció de l' autoritat judicial, per disposició gubernativa, á favor de l' estat escepcional en que 's troba la provincia de Barcelona. La suspensió de las garantias decretada pera perseguir als autors del horrendo crim del carrer de Cambis nous, s' emplea cómodament per molestar als republicans que res tenen que veure ab aquell atentat que fins ara permaneix impune.

La detenció dels nostres correligionaris, misteriosa, inexplicable, ja que sobre 'ls motius fundats de la mateixa, se guarda la major reserva, es un anticipo dels dias ditxosos que se 'ns esperan.

Desgraciadament l' havernos retret en las últimas eleccions de Diputats á Corts, privantnos de tota representació en lo Parlament, dona per resultat que 'l govern pugua realisar aquests actes, sense que ningú 'l molesti exigintli las degudas

EPISSODIS DE LA GUERRA

Un presoner mambi, que ab poch treball, ha arribat á servir fins de caball.

explicacions. Meditin sobre aquest cas los partidaris del re-
tratament sistemátich. Entre 'ls mateixos presos de Atarassanas s' hi troban partidaris de las dos tendencias.

Menos mal si 'l govern reunintlos en una mateixa presó, contribueix á que al últim sigui un fet lo que nosaltres no hem sapigut realisar del tot: l' unió republicana.

¿QUÉ PASSARÁ?

—Don Ximpliedi, 'l saludo.
—Y jo, don Blay.
—¿Cóm estém de política?
—Pitjor que may
A Madrid no s' entenen,
aquí tampoch;
l' home qu' ha d' arreglarho
no 's troba en lloch.
Ningú sab lo que s' pesca,
ningú té pit
per resoldre 'l conflicte...
vaja... ¡un bullit!
—¡Ah! Aquí va á passar algo!
—¿En bona fé?
¿Pero qué vol que passi?
—¡Vaja á sabé!

—A las Corts matan horas
ab discussions
que tocant als efectes
semblan sermons.
Cadascú hi diu la seva,
pero al final
la qüestió de que 's tracta
vé á quedá igual.
Si 'ls que guian el carro
van tant de tort
¿quí podrá millorarla
la nostra sort?
—¡Aquí va á passar algo!
—¿Ho creu vosté?
¡Conti tot lo que sáiga!
—¿Jo?... No sé re.

—En Silvela, que 's deya
tan resolut,
al ser l' hora, de sopte
s' ha tornat mut.
En Sagasta reb cartas
d' aquets y aquells,
y 's limita á donarlos
sabis consells.
Aquest modo d' escórrer
¿no diu ben alt
que aquí dins hi ha un tinglado
fenomenal?
—Crech que va á passar algo!...
—Jo bé hi tinch fé...
Algo serio, molt serio...
—Sí; pero ¿qué?

—Don Antón, sense escrúpuls
ho ha declarat:

«Si no venen molts quartos,
hem acabat.»
Y com diu que 'ls que 'n tenen
fan el pagés,
suposant que 'l deixarlos
es compromés,
desseguit que s' escuri
l' últim recó,
¿quí farà anar la máquina,
sense carbó?
—Nada, va á passar algo.
—¿Ho creu vosté?
¿Qué será? Digui, parli...
—¡Oh! No ho sé qué.

—Que la cosa s' embruta
tothom ho ha vist;
lo pervindre 's presenta
molt trist ¡molt trist!
L' ayre 's fa irrespirable,
sembla de plom;
no se sab hont fem via,
no 's veu hont som.
Guayti aquí, ¡quins misteris
més intrincats!
Miri al fondo, ¡quins núvols
més carregats!
—Vaja, va á passar algo.
—¿De debó? ¿Qué?
—¡Oh! caramba, caramba!...
¿Que ho sab vosté?

—Jo tinch por, don Ximpliedi!
—Jo més, don Blay!
—¡Quin xibarrí, macatzó!
—¡Quin guirigay!
—Rodejats de tenebras,
plens d' embolichs,
sense fé, ni esperansa,
ni rals, ni amichs;
no trobant la dressera
ni 'l camí bó,
¿qué será de nosaltres?
¿qué 'n creu d' aixó?
—Pues... que va á passar algo.
—Ja ho diu vosté!
Mes... veurá com al últim
no passa ré.

C. Gumá.

LA CAMPANA DE GRACIA, qu' es un periódich que també proporciona 'l pa á molts familias, pero que té 'l valor de sas conviccions; LA CAMPANA, que també representa grans interessos, pero que no anteposa 'l pa ni 'l vi á la integritat dels seus principis; LA CAMPANA, que may s' ha mogut del costat del poble y que no necessita curarse en salut, perque ni remotament té por d' estar malalta; LA CAMPANA, ab la sorpresa que nostres lectors poden suposar, ha llegit en la *republicana Publicidad* de dimars á la nit las se-

güents ratllas, que sometém al exámen y á la meditació de la democrácia catalana.

«Nuestros lectores pueden comprender la situación en que se encuentra un periódico en las actuales circunstancias. Con motivo del crimen de la calle de Cambios Nuevos se proclamó la suspensión de las garantías, que al parecer no tenían más objeto que perseguir al anarquismo. Hoy vemos que se pueden extender á algo más, y de ahí las dudas que nos sugiere el tener que comentar los sucesos del día.

»Curándonos en salud, y para no hacer pagar á inocentes, como sucedería si el periódico sufriese un percance, pues son muchas las familias que de él viven, nos vamos á concretar á dar á conocer las noticias que corren, estando dispuestos á rectificar cuantas se nos demuestren que no son ciertas.»

Repetím que las líneas que copiém no pertenixen al *Brusi* ni á la *Dinastia*: son de la *Publicidad*, de la *republicana Publicidad*, de la prudentíssima *Publicidad*.

Números rodons:

Déficit que 'ns ha legat la restauració desde 1875 á 1896:

¡1.523.273,923 de pessetas!...

Aquesta suma espantosa, reynant á Espanya la pau, l'ordre y la normalitat.

Are estém empenyats en la guerra de Cuba, y 'ls forats que 'ls governants de la monarquía tenen á las mans s' han engrandit considerablement.

Per lo tant calculin lo déficit que quedarà, quan arribi l' hora de practicar la liquidació definitiva.

Sembla que 'l govern no espera sino tancar las Corts, pera suspendre las garantías constitucionals en las provincias en que li sembli necessari pendre aquesta mida, encara que haja de ser en totas las de la nació.

Aixís es com s' ha de fer.

¡A veure si al últim ens treuran la son de las orellas!

Lo *Diari de Barcelona* está fastiguejat de tot, fins del seu idolatrat Cánovas!

Ara veu que las cosas van malíssimament, experimenta la sensació del que 's despenya rodolant per un abisme, y demana un home de ferro... un dictador que 'ns salvi.

Ben clar ho manifesta y en forma ben gráfica: cansia sentir lo soroll dels tacóns y las espuelas de un nou general Pavía.»

Ja ho veuen. Després de vint anys de cantar en tots los tons las venturas de la restauració, sentir tot de un plegat lo neguit de la perdicó suprema, y demanar per tot remey unas botas ab espuelas que ho tirin tot á rodar!

Val la pena de consignar aquest fet per lo que significa.

Quan un barco está desgabellat y en perill de anarse'n á pico, qui primer en fuig son las ratas.

Calculin com estará 'l barco de la restauració, quan ne fuig ab tanta pressa, la rata sabia del carrer de la Llibreteria!

Resulta que la major part dels acusats en los escandalosos fraus y estafas comesos á Correus, tenen los seus padrins que 's desviuhen per guardarlos de pendre mal.

Tal com van las cosas, ja veuran com dintre de poch tots los espanyols honrats, no tindrem mes que un remey:

Refugiarnos á presiri.

Que las autoridades prenguin ciertas midas y adoptin ciertas precauciones, ellas sabrán per qué ho fan, y á son temps deurém sapiguer de tot la causa detallada; pero que alguns periódichs, ab l' afany de treure 'l nas á la trona, 's posin á predicar heretjias, aixó francament no té dibuix ni explicació plausible.

¿Que de quins periódichs parlem?

Primer, de *La Dinastia*.

Comentant aquest diari conservador las midas presas per l' autoritat civil, y després de varias consideracions molt atinadas, rellisca, y al relliscar, diu textualment:

«Que 's vulgui ó no 's vulgui alterar l' ordre...»

Que 's vulgui ó no 's vulgui... A la qüenta á *La Dinastia* tot li es igual.

«Que 's vulgui ó no 's vulgui alterar l' ordre públich, obligació es, y sagrada, del Govern, procurarse 'ls medis de reprimir qualsevol conato de moti, qualsevol intent d' algarada.»

Pero, *Dinastia* dels meus pecats, si no hi ha ningú

LA VERDADERA SITUACIÓN DE L' ISLA

Ja poden aná inquietantlo per l' un y l' altre costat:

aquest partit allá á Cuba, ¡no n' está poch d' arrelat!

que vulga alterar l' ordre ¿contra qui s' ha de dirigir la repressió que preconisa?

¿Qu' es per xó, que primer ja ha dit: *Que 's vulga ó no 's vulga?*

Aixís callo.

Y ara aném al altre periódich.

Aquest es *El Noticiero*, que encalabrinanse en disertacions sobre 'ls petardos que van estallar dimars á la nit, declara que «si 'ls petardos menudejessin, podría empitjorarse la situació d' algunas personas.»

¿Encara que aquestas personas no tinguessin ab los petardos ni 'l més remat parentiu?

¡*Hombre, hombre!*...

Casi todas las detenciones verificadas aquests días, han sigut portadas á cap per la guardia civil.

Per mes que 'l ser detingut no deu donar cap gust á ningú, sempre es un consol el serho per individuos d' un cos que té fama de correcte y ben educat.

Un periódich suposa que 'l sub-secretari del ministeri de la Gobernació ha dirigit al nostre governador civil una censura més ó menos *embossada*...

No ho crech.

Me sembla que ab la calor que fa, no es ocasió d' embossar res.

Ni siquiera las censuras.

Lo senyor Estévez, detingut aquests días, es aquell antich republicá; que sent governador de Madrid y marejat ab las continuas visitas de gent que anava á demanarli á empleos, colocó en la porta del seu despaig un lleterero concebut en aquests termes:

«El gobernador no tiene empleos, ni destinos, ni paciencia, ni nada.»

Avuy, probablemente, d' empleos y destinos tampoch deu tenirne; pero de paciencia... ja cal que 'n fassi bona provisió.

Los diputados carlins eran los únichs que proyectaban fer una oposició formidable als projectes económicos del govern; pero al últim s' han humanisat, y ara 's proponen deixarlos passar casi sense discussió.

La causa de aquest cambi es degut á ciertas promesas que 'ls ha fet lo govern, ab motiu de las próximas elecciones de diputados provinciales.

¡No hi ha com poder repartir districtes per amansir á las fieras!

Y vels'hi aquí 'ls lloparróns carlins amorrats als miúgrons de la vaca, fins que arribi l' hora d' ensenyar las dents.

Lo que passa ab los corréus es escandalós. Entre las innúmerables cosas que últimament ens han succehit, motivant per part dels corresponsals justíssimas queixas, n' hi ha una que traspassa ja 'ls límits de lo concebible.

Un paquet de LA CAMPANA, que anava dirigit á Mataró ¿saben ahónt va anar á parar? ¿A Madrid? ¿Qué 'ls sembla?

¡Aquesta sí qu' es bona! Arriba á la Cort el carlista marqués de Tamarit, y sense encomanarse á Déu ni al diable, 's posa á fer consideracions sobre 'ls successos de Barcelona, y manifesta que, al séu entendre, á Catalunya efectivament se tramava algo.

Bueno.... pero ¿quí ho tramava? ¿Que no fossin els mateixos carlistas, que diu que tenen una organizació bélica admirable, y de la qual el senyor marqués, ex-secretari de don Carlos, ne deu estar ben enterat!

Cabalmente aquests fulanos son especialistas en el ram d' acabar d' amohinar á la patria, quan ja la veuhen prou carregada de tragedias.

O sino, que parli Sant Cárlos de la Rápita.

¿No la saben l' historia del portugués? Era un pobre senyor que viatjava. A algú se li vá figurar que la seva cara era sospitosa. L' agafan á las Navas, li sequestran l' equipatge, l' portan á Madrid... y després de dos ó tres dias de tenirnos á tots ab l' ay al cor, passant primer per anarquista, luego per filibustero y després no sé per quin' altra atrocitat, resulta qu' es un inofensiu portugués incapás de fer mal á una mosca y que viatja únicament perque sí.

L' exemple es edificant. ¡A veure si entre aquests presos que ara s' están remenant hi haurá també portugueses.

CARTAS DE FORA. —Puigcerdá.—Per fet graciós y molt apropiat per propagar las creencias religiosas, lo que ha succehit últimament en aquesta culta població. Vels'hi aquí, segons diuhen, que havente volgut incautar lo mossen de més categoria de la vila de dos quadros antichs, qu' existeixen en la capella de Gracia, ab la piadosa intención de transferirlos, segons diuhen á un signore italiá, que potsé 'ls hi hauria pagat molt bé, se procurá las claus, qu' estavan en poder d' altrás personas, y quan las tingué, ja ben madurat lo seu plan de campanya, pareix qu' exclamá: «Ara, qui las vulga que vinga per ellas.»

Immediatament, sempre segons diuhen, enviá á 'ls fusters á la capella, ab la missió d' arrancar los dos quadros y sustituirlos ab dos fastas qualsevols, perque 'l boy no fos tan visible.

Pero vels'hi aquí que la gent ensumá la cosa, los treballadors quedaren situats en la capella, l' autoritat prengué cartas en l' assumptiu, y á las sis de la tarde los fusters pogueren recobrar la llibertat... sense que 'l pobre mossen logrés realisar la combinació dels quadros, que per aquesta vegada han quedat en son lloch.

Hi ha que tenir en compte que aquesta operació no es la primera que 's fa á Puigcerdá; pues de públich se diu que de l' iglesia parroquial han desaparegut ja quadros de valor y objectes de metalls preciosos, y de la esmentada capella una armadura que la tradició assegura haver pertenescut al fundador....

¿Veritat es l' historia es edificant á tot serho, y que las aficions artisticas d' aquest mossen mereixen... un premi? Cherta. —¡Quin xibarrí dissapte passat en aquest poble!... Estava fentse la professó de la Verge, quan de repent, als crits de: ¡Un gos rabios! ¡un gos rabios!... los devots de la comitiva, pensant més en la conservació del cos que en la salvació de l' ánima, cregueren convenient tocá 'l dos sense despedirse, deixant abandonada á la Mare de Déu al mitj del carrer.

Francament, aquesta conducta será tan prudent com vulguin, pero no sembla gayre católica. ¡Quina diferencia entre aquests cristians y aquells mártirs de la fe, que als circoes de Roma esperavan impávits, no 'ls gossos, sino 'ls tigres, las panteras y 'ls lleons!.

DIALECHS CASSATS AL VOL

EN LO CAFÉ

—¿Qué n' sab, senyor Pau, de Cuba? —Que ho tenim mal amanit. Los mambisos van ahont volen corrent com mals esperits; han travessat ja l' Habana, han passat Pinar del Rin y 's tem que á marxa forçada potsé arribin á Madrid.

EN LA BARBERÍA

—Donchs, cóm estém de política? —Molt pitjó á cada moment.

Las divisiones tot ho matan; Cuba 'ns xucla molts diners; ja no 'ns queda gens de crédito; l' Industria mor per moments. Fins Cánovas, l' optimista, segons va di que 'l coneix ha perdut tant las confiansas qu' ho mirá tot malament.

EN LO TEATRO

—¿Qué li sembla senyor Nofre de la caygada de 'n Trampas. —Qu' aquí acaba D. Arseni, perdoném sas molts faltas.

PASSEJANT

—Lo qu' está passant á Cuba veyám si m' ho posa en clar puig no ho entench. Cada dia estém á punt de guanyar: mit homes voltan al Pere quatre batallons al Pau y al Berenguera ja 'l tenen deu regiments rodejat; pro tots tres rodán y campan per 'llá hont 'ls passa pe l' cap y creman, roban, saquejan.... Jo no ho entench.

—Ja veurá, li explicaré un antich cuento y ben aviat ho entenderá: «¡Capitá! cridava un surge ¡ja tinch un carli agafat. —Porta'l aquí, desseguida. —¡Oh, es que no 'm vol deirá anar!»

JEPH DE JESPU.

SOBRE «AIXÓ»

nos es el barullo que s' ha armat ab motin d' aixó que ha passat aquests dias á Barcelona y que encara no sabem qué es.

Las noticias contradictorias abundan; las completamente seguras y exactas, escassejan.

«Si se n' han dit de cosas! Que las detenciones de republicanos s' havian portat á cap, segunt instrucciones de Madrid.

Que la iniciativa d' aixó havia partit exclusivament del gobernador civil de Barcelona.

Que 's tenian una pila de fils, d' una extensió considerable. Que en tot aixó no hi havia res més que una serie de midas de prudencia.

Al Imparcial van telegrafiarli que aquí «ha ocoregut algo que no 's pot referir, y s' ha fet un trobo del que tampoch se 'n pot parlar.»

Los diaris de la Cort recomanan calma, prudencia y cordura....

Uns tot ho veuhen negre.... Altres apenas donan á aixó la menor importancia.

¿Qui té rahó? ¿qui no 'n té?

En circunstancias con las presents, lo más petit incident adquiere un rrellé extraordinari, y 'l fet més natural se converteix en un suceés de trascendencia.

Dimars, prop de las deu del vespre, á la Rambla, davant del carrer de Fernando, estallá un petardo que produhi regular estruendo.

Signé detingut un jove, y si en los primers moments se cregué qui sab de qué 's tractava, aclarida la cosa, resultá que 'l petardo era senzillament un d' aquests que 's disparan en las festas campestres y que havia estallat per causas purament fortuitas.

Tant va ser aixis, que segons los diaris, lo casual autor de la explosió fou lo dimecres mateix posat en llibertat.

Poch rato després d' haver estallat lo petardo de que hem fet menció, se 'n sentí un altre al passeig de Gracia, próxim á la Ronda.

Sembla que aquest va ocasionar més estrépit y que en lo mateix moment se veje corre á un jovenet; pero no 's detingué á ningú.

Dimars va fondejar en lo port de Barcelona l' acorassat Infanta Maria Teresa, que amarrá al costat del Oquendo.

La vinguda d' aquest barco també 's relaciona ab aixó que passa.

Igualment se parla de que vindrán altrás embarcaciones de guerra.

Se digué 'l dimecres á la tarde que havian sigut detinguts los senyors Sol y Ortega y Rubau Donadeu; pero després se desmentí la noticia, si bé es cert que aquest últim fou visitat per un inspector.

Fins dijous los presos continuaren incomunicats. Aquell dia, mitjansent permis per escrit del Govern civil, se comensá á permétreles las visitas de sas familias.

El Noticiero, que, segons pareix, sab ó creu sapiguer molts cosas, diu textualment:

«... si se había pensado en extender el número de detenidos, «creemos que ya no se efectuará esto...» Si es veritat ¡ja era hora!

Com á ramillet final d' aquesta secció, y per posar, per avuy, punt á aixó que 'l diable que ho entenguí, transcribim del propi Noticiero, que aquests dias está fet un Times, las ratllas que segueixen:

«... creemos que las detenciones de que ayer dimos cuenta, «no se prolongarán más allá de los dias en que han de embarcar «las tropas destinadas á Cuba...» ¿Han senti?

«Casi casi, ja-pot comensar á dirse que aixó es més clar queo l' aygua.... ¡que l' aygua.... clara! Francament, hasta n' hi ha per empipars'hi.

RECLAMACIONES

¡Válgam Sant Pau, quina gresca al poble de Clatellsplans!

Embutits, cremats, furiosos, los pajesos s' han juntat á la plassa de las Bledas, ab lo propósito formal

de discuti un grave assumpto que 'ls porta molt preocupats, y segons lo que 's resolgui, aná á armá un sagramental davant de la rectoria, que diu que farà fredat.

Un d' ells, que sembla que porta la batuta, puja á dalt d' una bota abandonada y comensa aixis: «¡Companys!

Tots sabén los grans apuros que avuy dia estém passant per questió de la mullena.

«¡Prou que ho sabem!... ¡Tira avall! —Bueno. Fa dos ó tres mesos las terras de Clatellsplans estavan que feyan llástima, per mor de la sequetat.

¿Ho teniu present? —De sobra!

«¡No t' aturis!... ¡Al grá, al grá! —Bueno. Veyent la miseria que 'ns venia, vam anar á vendre mossen Catúfols.

qui, després d' havernos dat una fregada d' orelas per lo molt que li han minvat las limosnas de las ánimas,

ens va dir que, per lograr la pluja que 'ns convenia, bastava gastá uns quants rals ab hatxas de cera pura y surtir tots junts al camp á fé unas bonas pregarias.

¿Us ne recordén? —¡Y tal!

«¿que 't creus que som tan criaturas? —Bueno. Vam fer de pé á pá lo que 'l vicari va dirnos: dos senmanas vam rodar per aquests barranchs y timbas, vam pregar casi bé á brams;

pero ¡ay! nostras prechs y queixas no van dar cap resultat, y 'ns vam quedar sense pluja, sense cigrons, sense pa...

y sense las deu pessetas que 'l vicari 'ns va cobrar per la cera. ¿N' feu memoria? —¡Sí, home, sí! ¡Tira endavant!

«Bueno. Han passat deu senmanas, las cosas s' han capgirat; nostras camps, ja molls de sobra, ara están necessitant una tongada serena...

y á pesar d' aixó, companys, ja ho veyén ¡prou cada dia! ¡estém florits! ¡amarats!

¡las donas semblan granotas! ¡jels homes semblém grípaus!

¿No ho trobéu? —Si, pero acaba, que ja 's torna á ennuvolat!

«Bueno. Jo crech, donchs, qu' es hora d' aná á parlar net y clar al senyor vicari, y dirli que 'ns ha trahit y enganyat, que quan demanavam pluja, la pluja no vingué may, y ara que l' aygua 'ns fa nosa tenim aygua cada quart.

«¡Anémhi tots junts! —¡Anémhi!

«¡Veyám lo que responderá!... La caterva 's posa en marxa; el vicari, ja enterat dels irreverents propósitos dels vehins de Clatellsplans, els rebé ab molta dolura y 'ls diu tot tranquil: —Veyám: ¡ja sabén lo temps que tardan en arribá al punt més alt del cel els crits de la terra? —¿Quánt? —Den senmanas cabals.

¿Quánt temps fá de las pregarias que van enviarhi?... —Fará unas deu senmanas... —¡Angela!

«¿Ho veyeu ara, babaus? Aquestas plujas que cauhen, son la resposta que allá han dat á la vostra súplica.

¿Volén més puntualitat? —¡Ah!... Aixis te rahó, perdoni. —No hi ha de qué. Pero avants d' acabá, us vull di una cosa:

L' AMISTAT DEL ONCLE SAM

Quina armonia més dolça,
més tendra, més admirable!

¡Es una amistad tremenda!
¡Es un cariño entranyable!

may que us tornéu á trobar faltats d' aygua, per tenirla quan n' hi hagi necessitat, no signéu ruchs, demanéu-la dos ó tres mesos avants.
—¡Ho tindréu present! ¡Mil gracias!
—Au, ja us podéu retirar.—

Y així ab hermosa armonía, han tornat á fer las paus lo discretíssim vicari y 'ls vehins de Clatellsplans.

C. Gumá.

LA CEGA DEL MON

AGRA, esqualida, esparracada, ab la guitarra desguitarrada penjada al coll, servintli de guía á través del pedregal un lleó tan magre y esqualit com ella mateixa, camina avuy la desventurada Espanya... la cega del Món.

¡Ay Senyor! Y pensar qu' en altres temps havia estat tan bé! La que avuy no veu mes que las estrellas quan la trepitjan—y l' están trepitjant sempre—en épocas mes ditxosas possehia hisendas immensas qu' en ellas may s' hi ponía 'l sol. Las minas de América s' buidavan en obsequi d' ella, de manera que granjava tant que tothom se rendia davant del esplendor de las sévas riquesas inagotables. ¡Y avuy la pobra no té un xavo!

Mals administradors van explotar-la, y mentres li robavan lo bo y millor dels productes de son riquíssim patrimoni, ella, que tenia fama de devota, sempre disposada á gastars' ho tot pel triump de la teocracia, vivia rodejada de capellans y frares y s' enagenava ab la séva intolerancia l' amistat dels sévs vehins y la benevolencia de todas las nacions civilizadas.

¡Si va tenirne de qüestions!... ¡Si va armarne de camorras!... ¡Si n' va promoure de conflictes!...

Pero ella deya:—Jo sóch un ser providencial, que tinch una missió sobre la terra: haig de cumplirla y la cumpliré: que tot se perdi, mentres se salvi la santareligió católica.

Tocada de aquesta fatlera, van ser tals las desgracias que li van caure á sobre que ab una mica mes desapareix del mapa.

Desperta al últim de un mal somni que havia durat anys y sigles, després de fregar-se 'ls ulls, y de donarse compte de la séva situació trista y desairada, resolgué cambiar radicalment de vida.

—Rica—digué—ja no tornaré á serho may mes; pero á lo menos será lliure.

Y buscá afanyosa las expansions propias de la juventut, de aquella hermosa édat, que la infelís havia deixat perdre miserablement, quan era l' hora de aprofitarla.

Buscant en sa naturalesa pródiga de sanch noble y generosa, aquells impulsos enérgichs indispensables per reconquistar la llibertat perduda, á fi de remoure obstacles acumulats durant alguns sigles d' errors é infamias, y destruir perniciosas tradicions petrificadas, la pobra lluytá desesperadament, derramá ab abundancia la sanch de las sévas venas, sufrí mortals feridas, y aquí caych, aquí m' aixeco, al últim vejé brillar per un moment lo sol de la séva suspirada redenció.

Ocorregué aquest fet memorable á últims del mes de setembre del any 1868. Un crit inmens de victoria retronjava en l' espay, mentres un tronó onze voltas secular se derrumbava ab estrépit. Lo mon enter fixava de nou sa vista admirada sobre la brava nació que fent prodigis de soberana energia lograva emanciparse y rejuvenirse.

Desgraciadament aquella victoria espléndida havia de durar molt poch.

Prompte 'ls fills de la mare Espanya s' dividiren, y lluny de treballar per l' afiansament de las llibertats ab tan esforços conquistadas, se las apostaren á qui primer las posaria en perill y las tiraria á rodar.

Sis anys de febre suicida, y per fi de comptes, lo restabliment del trono caygut.

Y al esforç colossal que s' havia fet necessari per realisar la gran proesa, admiració del mon, havia de succehir una postració, un decaiment, una anemia espantosa... la falta completa de fé, la pérdua absoluta de tota esperansa.

Y aixís se troba la matrona que un día signé tan rica y poderosa: magra, esqualida, ab la guitarra desguitarrada penjada al coll, servintli de guía un lleó tan magre y esqualit com ella mateixa, caminant pel pedregal en que l' han ficada.

Vint anys de restauració monárquica l' han portada á un estat tan llastimós de postració y miseria.

Mes per punt d' honor que pels beneficis que pogués reportarli, ha conservat l' últim resto de son patrimoni ultramarí. La terra cubana no es més que un recort de sas antigüas glorias, que li parla de sas hassanyas mes preclaras y venturosas... y aixís y tot, sent que li esca-

pa de las mans, com si li sigués negat fins l' últim consol de las bonas recordansas.

¡Bé n' está fent d' esforços per conservarlo!...

Li costa cent vegadas mes cara la defensa de aquells tros de terra que lo que va costarli sigles enrera la conquista de tot lo continent americá. Sense exhalar una queixa dona la sanch dels sévs fills y mes de lo que té en materia de caudals, ja que hipoteca sense vacilar, tot lo séu porvenir. Y en tant un vehí, sense conciencia, codiciós de robarli l' última joya de son patrimoni, esterilisa ab sa conducta indigna 'ls sacrificis colossals de la mare Espanya. La insurrecció de Cuba se nudreix exclussivament de las perfídias yankees.

Y Espanya ho soporta.

Ha perdut la vista... Es la cega del Mon.

Y qué fan los sévs governants per salvarla?

Per cega la tenen, y com á cega la tractan.

No fá molts días van reunir-se, y després de maduras reflexions, van acordar escriureli un memorandum dirigit á todas las potencias de la terra.

—Ja qu' es cega—van dir—li farém un *romanso*, per que 'l canti.

Y van posar má á la ploma, y mitj d' amagat varen escriure'l.

Es una lamentació trista, un gemech dolorós, un crit de ausili humillant per qui 'l llessa, ab perill de que ningú se 'l escolti.

Ab lo *romanso* aprés de memoria, y ab un platet de llauna als dits, la pobra cega havia de anar de porta en porta, reclamant de las nacions civilizadas la limosna del *apoyo moral*.

—Una gracia de caritat per amor de Déu!...

Pero ni aixó, qu' es tan poca cosa li ha sigut permés, com si en tot lo mon; al igual qu' en molts ciutats del extranger estigués vigent un bando prohibint la mendicitat.

Quan los Estats Units van enterarse de la cosa, exigiren que se 'ls donés lectura del *romanso*.

—Aquí no canta cap cego, sense 'l nostre permis—van dir los representants de un país que ha anat creixent al compás de las humiliacions y complacencias del govern conservador.

Y segons sembla, 'l *romanso* ha sigut prohibit, y 'ls

EXPORTACIÓ A FILIPINAS

No passa correu, que 'l govern no hi envihi remesas d' aquest género.

mateixos que l' havian escrit, perque 'l mon el sentís cantar, li diuhen á la cega:

—Amaga'l y calla, no sigui cas, que per una cosa que no val la pena, t' aixafin la guitarra.

¡Los que aixís procedeixen son los que han prés al séu cárrech la salvació d' Espanya!

Prompte podrém dir, parodiant una célebre frase histórica:

—Tot s' ha perdut, fins l' honra!

A no ser que la nació, cansada de tan anar á las palpentas y per camins cada dia pitjors, se recordi de qu' es cega y com á cega procedeixi.

De quina manera?

Descarregant garrotada de cego contra 'ls farsants que no sembla sino qu' estiguin empenyats en ferli rompre la crisma.

P. DEL O.

CANSÓ DE LA MONJA

(Llegida per son autor en una vellada literaria-musical que celebrá la societat coral «La Alianza Graciense.»)

Una mare jo tenia qu' era més bona que 'l pá; m' ensenyava tot lo dia, tot lo sant dia—sols de resá.

Me feya aná al novenari, me duya á sentir sermons y 'm feya passá 'l rosari, lo sant rosari—de genollons.

Per ella 'm deixuplavava lo meu cos, ab gran neguit, y fent santos m' espatllava, ¡fins m' espatllava—la post del pit!

Mil oracions m' ensenyava per curá 'ls mals més fatals; pero ella se queixava, molt se queixava—de tots los mals.

Me feya guarnir capella, cantar goigs en alta veu y aná 'l mateix que una vella, com una vella—al Jubilen.

De fer mitja no 'm parlava, ni de planxar, de cusir de cuynar no m' ensenyava, ni m' ensenyava—may de surgir.

Aixís cap jove 'm volia com jo hauria desitjat y aixó á mi molt m' entristia, molt m' entristia,—dich la vritat.

Ningú venia á donarme per ma pena dols conhort. ¡Sort tingui de confessarme! De confessarme—vaig tenir sort!

Lo confés que 'm confessava fou mon ángel salvadó; per penitencia 'm donava... ¡ay si! 'm donava—¡un dols petó!

L' últim jorn que 'm confessava ¡sempre ab goig ho he recordat! la vritat, no 'm preguntava, no 'm preguntava—per cap pecat.

Quants promesos jo tenia sols me deya, y al instant, —No 'n tinch cap,—jo responia, jo responia—tot suspirant.

—Donchs no ploris, ni suspiris, ni deliris pas per rés; perque per més que t' admiris, si, que t' admiris,—jo t' sé un promés.

Aixó 'l men confés me deya, tot tornantse un xiquet roig y escoltantlo jo somreya, ¡oh, si! somreya,—plena de goig.

Després ab ven carinyosa me va dir:—Si monja t' fas, jo t' juro que santa esposa, molt santa esposa—per cert serás.

Jo sas ordres mansa y fionja no vaig fer més que cumplir y al sent demá 'm vaig fer monja, me vaig fer monja—d' un monastir.

Y ara dins del claustre gosa lo men cor avants tan trist, perque ¡ay! ja soch esposa, ja soch esposa...—de Jesucrist.

FRANCISCO LLENAS.

¡POBRA ESPANYA!

Avants era una nació temuda dels estrangés...

Avuy, entre 'ls uns y 'ls altres, ¡miréu, en resúm, lo qu' es!

L' AMISTAT NORT-AMERICANA

En recordan d'aquell admirable sermó del primer magistrat dels Estats Units, publicat fa dugas ó tres setmanas?

Nosaltres lo vam pendre rihent, perquè alló era en efecte una cosa de riure.

Aquell: «Jo, Grover Cleveland, president dels Estats Units del Nord d'America, previnch als ciutadans de la República...» era d'un efecte comich imponderable.

Lo que no 'ns pensavam era que tan aviat vinguessin los fets a donarnos la rahó, probantnos per miléssima vegada que la sinceritat y l'amistat americanas no son mes que una broma ridícula, de la qual no hi ha que ferne cap cas.

Cridin al senyor «Grover Cleveland, president dels Estats Units del Nord d'America...» cridin a aquest severíssim magistrat que tantas y tan serias prevencions fa als ciutadans de la República, y recrehinli 'ls oïdos ab la lectura d'aquest preciós telegrama:

«De Nova-York se reben extensos detalls d'un succés gravíssim.

«Diumenge hi hagué a Cayo-Hueso una tumultuosa manifestació anti-espanyola.»

«Advertencia: Cayo-Hueso perteneix a la República Nort-Americana, aquesta nació de la que es president en Grover Cleveland.»

«Aquesta manifestació ha tingut una causa verdadera y un motiu aparent.»

«Oïdo a la caixa!

«Causa: l'irritació que la prohibició d'exportar tabaco, dictada pel general Weyler, ha produhit en los tabaquers de la Florida.»

«¿Qué tal?

«Pretext aparent de la manifestació: la mort a Cuba del yankee Mr. Govin, corresponsal d'alguns periódichs nort-americanos.»

«Hi ha que advertir que aquest senyor Govin anava ab els insurrectes, y com passa alló que «donde las dan, las toman», rebé una ferida en un combat y a consecuencia d'ella va morir. Pero 'ls filibusteros, no 's paran en barras:

«...asseguran que dit corresponsal ha sigut fusellat d'ordre del general Weyler.»

«Lo qu'ells denhen pensar: Embolica que fa fort... y calumnia, que algo queda.»

«A l'hora senyalada per la ceremonia, y quan ja las tendas y 'ls balcones estavan adornats ab banderas cubanas y yankees, se renniren tots los emigrats cubans, tots los tabaquers, casi bé tothom.»

«Aixó en terra ahont mana en «Grover Cleveland, president dels Estats Units del Nord d'America!...»

«En las banderas que 'ls manifestants passejavan hi havia inscripcions com aquestas: ¡Viva Cuba libre!—¡Muera España!—¡America por los americanos!—¡Cuba independiente!—¡Muera Weyler el cruel!»

«Y no n'hi havia cap que dignés: «Jo, Grover Cleveland, president dels Estats Units...»

«A la lectura d'aquestas inscripcions, la multitud saludava las banderas, cridava, aplaudia... y 's treya 'ls sombreros.»

«Aixó sí; ells podran, si 'ls deixan, incendiar l'univers; pero de modos ne tenen molts.»

«Quan més imponent era la manifestació, comparegué un individu enarbolant una bandera espanyola.»

«¿Volen dir que aixó no era ja una cosa estudiada y preparada, pera poguer realisar lo que vé a continuació?

«La multitud, llessant crits de rabia y odi, s'abalansá a nostra bandera; va estriparla, va trepitjarla, y acabá arrossegantla pels carrers entre bulliciosas demostracions d'alegría.»

«¿Qué feyan entre tant los mirons, los súbdits d'aquest Grover Cleveland, tan serio y tan enérgich?

«¿Reprobar l'atropello? ¿Protestar d'aquesta indignitat? No senyors.»

«Tots los que presenciavan l'hassanya la celebravan, aplaudintla calurosament.»

«¿Me sembla que més neutralitat que aqueixa!

«Pero encara diu mes el parte:

«La manifestació terminá ab un meeting, ahont no 's feu altra cosa que perorar contra Espanya, y l'qual se rematá ab l'acort de telegrafiar al secretari d'Estat del Nord-America demanantli qu'«exigiera» del govern espanyol garantias per las vidas, las hissendas y 'ls drets del ciutadans nort-americanos residents a Cuba.»

«Després d'aquest cúmül d'infraccions, atropellos y barbaritats ¿quina providencias ha pres lo govern yankee?

«Cap absolutament.»

«Crech, donchs, qu'«es qüestió de convencens definitivament de la sincera amistat dels governants del Nord-America, y que convé buscar a tota pressa un compositor aixirit que 'ns posi en música alló.»

«Jo, Grover Cleveland, president dels Estats Units, previnch als ciutadans de la República que s'abstinguin de ficarse en los assumptos cubans...»—F.

«Ep, mestre; no renegui dels papás que van engendrarlo diputat, y pensi ab alló que diuhen en la sar-suela:

«Ja la moral se fué de... Gracia.»

Los representants de las Mesas del Congrès y l'Senat han anat solemnement y a tot gasto a San Sebastián a presentar las lleys votadas a la regia sanción.

Y diu un telégrama:

«Después almorzaron con la reina las mesas de ambas cámaras.»

«Las mesas sentadas a la mesa!

Vels'hi aquí que casi poden dir que han fet taulas.

En Beranger va dir:

«Hay que adquirir barcos a toda costa.»

Y en Cánovas va exclamar:

«Si es preciso, lo echaremos todo por la ventana.»

Donchs si al cap-de-vall han de tirarli tot, però tot enterament ¿no podria 'l Mónstruo donar lo primer exemple, comensant per tirars'hi ell en persona?

Lo dia següent mateix en que 'l govern, cedint a las instancias de Mister Taylor, embaixador dels Estats Units, retirava 'l memorandum dirigit a las potencias, desembarcava a las costas cubanas una formidable expedició procedent, com totes, de la república yankee.

«Sempre lo mateix!

Nosaltres retirém hasta las palabras mes mansas que puguin ofendre als nort-americanos. Y en cambi, ells, no retiran may las bofetadas que 'ns donan.

S'ha parlat aquests días de fer la pau a Cuba. S'ha dit que 'ls governs estrangers veuran ab gust que 's consegueixi establir a l'Isla la autonomia mes amplia «pera lo qual—diuhen—los Estats Units prestarian lo seu apoyo mes decidit.»

No hi ha pas dupte que 'l prestarian.

Ara 'l tortell es al forn, y no pot agafarse ab els dits porque está que crema.

Ab la pau y l'autonomia s'aniria refredant, y després no hi hauria que fer altra cosa que estirar la mà y cruspirse'l.

Gran escandalaria a Madrid entre la Miquela, la mare de la Miquela, una germana de la Miquela, y dos capellanets, Mossén Joan y Mossén Francisco, tots dos de Sigüenza, y tots dos companys de glorias y fatigas.

Las donas van sortir del lance completament esgarriadas, ab la cara feta un mapa, y Mossén Francisco ab una ferida a la ma que va ferse ell mateix al obrir un escura-dents y ab una garrotada al cap que va propinarli Mossén Francisco.

Lo rey de la Fransa xica ha declarat que té 'l propòsit de moralisar l'administració dels pobles «cuyos electores—diu—me han honrado con su confianza.»

Una cosa falta saber, y es, si las elecciones en virtud de las quals lo rey de la Fransa xica va ser honrat ab la confianza dels pobles del districte de las Aforas, van ser unas elecciones morales.

Perque d'altra manera 'ls tupinaires que van donarli l'acta, sempre podran dirli:

VIGÍA INSURRECTE

—A vel si viene algun vapó con soldaditos!...

En cambi Mossén Francisco estava mitj congestionat, perque Mossén Joan va agafarlo pel ganyot y ab una mica mes l'escanya.

Los dos Mosséns y la Miquela, la mare de la Miquela y la germana de la Miquela van ser acompanyats á la prevenció fets una llástima.

No faltava sino que pel camí haguessin cantat á coro: «¡Ay amor, cómo me has puesto!»

¿Volén llegir dintre 'l cor dels insurrectes cubans, d'aquests *àngels* de Deu, tan simpátichs á la tendre república Nort-Americana?

Vegin lo que diu el *delicat* Maceo en una de sas últimas proclamas:

«Compañeros de armas: Destruir, destruir día y noche y siempre, volar puentes, descarrilar trenes, quemar poblados é ingenios, arrasar siembras, aniquilar á Cuba.»

¡Pobrets!...

¡Es clar que una gent tan fina y carinyosa ha de ser ben vista pels Shermans y 'ls Morgans dels Estats-Units.

Destruir... descarrilar... quemar... volar...

¡Aixó es un poema!

Els mestres d'estudi de Málaga, que temps há no cobran, projectan realisar junts una excursió per Espanya, per demanar caritat.

Ben pensat.

Vostés vajin comensant... que aviat hi anirém tots.

Una noticia.

«Ha quedat definitivament adquirít per Espanya lo *crucero* número 2, de la casa Ansaldo.»

Perfectament.
Pero ara no fem bromas.
Que en lloch de ser lo *crucero* número 2, no resulti ser la *planxa* número 3.

Los diputats se queixan de que á las sessions del Congrés apenas hi va cap ministre.

¡Y fan bé de no anarhi!

¿Per anar á sentirse xascos y rebufos de tothom?

Declaracions de don Carlos, lo de las *húngaras*:

«Las cosas d' Espanya no van bé. Es sumament difícil que...»

¡Basta! No s' escarrassi tant.

Lo *sumament difícil* es que hi haji ningú que fassi cas d' un home á qui deu Espanya las tres quartas parts de la seva desgracia.

Diuen de Chicago (Estats-Units) que las calors son tan fortas y d' uns efectes tan terribles, que son molts los animals que cauhen morts....

Ja es trist aixó, pero ¡qué diable! ¡Allá ray que abundan!....

—Sabs que 'm van dir l' altre dia

Qu' en Mariano vin de renda.

—Donchs te van ben enganyar.

—¿Pues de qué vin?

—Del que menja.

—Diu que no 't casas, Mercé

ab el fill del tío Paco?

PATRIOTAS YANKEES

Un filántrop, entussiasta dels *candorosos* mambissos, del tabaco, del cotó, de la canya... y dels *monissos*.

No, senyora.

—Sent tan maco....

—Donchs no m' hi caso.

—¿Y perquè?

—Perque 'l seu cusi Parés en confiansa avuy m' ha dit que faria un mal partit perque casi no te res.

AGULETA.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans O. Oill, J. M. F., J. A. de Vidreras, Puru, D. Ferrer, Lluís del Arpa, J. Villá y X, Pere Salom, J. Pau Moreno, E. Soler, H. F., Un de la frontera, J. S. A., Pepet Panxeta, T. Guilleme, Martí dels Sams y Antonet del Vendrell:—Lo qu' envian aquesta *setmana* no fa per casa.

Ciudadans F. Sala Olivé, Peret del Café, Tap de Suro, Juli-vert, Un que va per saupas, Josep Roig, J. Amolap, Un tipo de Reus, Rafel Rutllant, Llapideras de la pipa, Un calavera retirat, Galán per tot, Un romancero y B. S. B.:—*Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian.*

Ciudadá Joseph Massaguer: es molt poca cosa.—A T. S.: No fa 'l pes.—Compte de Pedra foguera: Es massa llarga.—Francisco Carreras: Ja 'l tenim present.—S. B.: Las *fríoleras* son repelosos; l' altra no vé á dir res.—Peret (Aleixar): ¿Sab que lo que diu es molt serio? J. Tramullas: Mentres sigui blanch, del que vosté vulgui.—J. Oliva: Aceptém totas las *sulletes*.—Llucia Liach: La millor es que ho envihi directament á las interessadas.—Francisco Sisa: Hi ha algun concepte que 'ns portaria compromisos.—Lluís Salvador: No mes la *barreja*—Sucre candi: Aceptat.—Anton del Singlot: Mirarém d' *aprofitarlo*.—A. Doria: Es d' un gust molt duros: J. Puig y Cassanyas: Van totas dugas.—Sanch de Cargol: Està plena de ripis.—Xiribich: El quinto es vell.—Etcétera de Vilafranca: No *sirvan*.—Félix Cana: Gracias per la intenció: los versos no van.—M. Badia: Està bé tot.—Marangy: Perfectament.—Alfonso Bertrán (Habana): Agrahim els seus oferiments; pero no podém acceptarlos.—Saldoni Saltarrechs: Son molt incorrectas.—Jeph de Jესpus: L' una ja l' haurá vist; l' altra ¡es tan llarga! Ab tot, veurem.—P. Manuel: Apart de que l' assumpto té un carácter bastant particular, es precis que las cartas vinguin firmadas per personas conegudas.—Candor Salomé: Deixa bastant que desitjar.

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN LO ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Ge-ró-ni-ma.*
- 2.ª ENDAVINALLA.—*Espasa.*
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Mestre Jan ó l' honra del treball.*
- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Gismonda.*
- 5.ª GEROGLIFICH.—*Cum més sol més calor.*

Endevinallas

XARADA

Prima-inversa es per pescar, negació n' es ma *segona*, tres: *quart* un verb ne dona (pero ey) en castellá.

Pe'ls qu' el *tot* vulgan trovar y ab lo dit no han entés res sabrán que ma *Hu-dos tres* n' es nom d' home en catalá.

UN APRENT D' ARTISTA

ANAGRAMA

Al *tot* una bota en Pan que 's destapá ab molt estrépit va quedar *total* y blan.

J. COSTA Y POMÉS.

FUGA DE CONSONANTS

A . A . A . A . A . A . A .

Formar lo títul de una sarsuela castellana.

RAFAEL RUTLLANT.

CONVERSA

—¿Que potses Silveri vas á Granollers que veig que vas carregat ab la maleta?

—No, vaig á un' altra banda.

—¿Ahont?

—Home, sembla mentida que no ho sápigas; tú mateix ho has dit.

JUMERA.

GEROGLIFICH

I I

¿No es verdad ángel de amor que en esta apartada orilla más pura la luna brilla y se respira mejor?

SAMUEL GRAU.

ANTONI LOPEZ, editor, Rambla del Mítj, 20

A. Lopez Robert, impresor.—Asalto, 63.

Barcelona.